

CATALUNYA SOCIAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5, BARCELONA APARTAT 273
TELEF. 1114

L'Estatut de la pirateria

Una gravíssima nova somou aquestos dies la gent honrada: el Govern prepara, diuen els telegrams, un Real Decret reglamentant el joc. Nostre pensar, ja se sap quin és: de molts mesos ençà cada setmana nostra revista condemna totes les situacions que no siguin, contra del joc, la persecució implacable.

Sembla cert que el Govern, empès per la cridòria de tota Espanya, indignada per la ufana explosiva d'aquella mala passió, esgarriada pels suïcidis i per les baralles sanguíferes amb morts i ferits, per causa del joc a Madrid, Bilbao i altres llocs, escandalitzada per l'epidèmia d'estafades, lladrocinis i fugides d'empleats, i dolorida per les misèries i deshonres de tantes famílies, es preocupa d'una solució. Però la solució serà, si prospera el criteri d'un diari de Madrid el nom del qual aquestos dies ha sonat tristament per altre causa, «treure del joc el caràcter de delictes que té en l'actual legislació, declarant-lo una indústria licita com altre qualsevol». («A B C», 18 Febrer.)

Així, doncs, els suïcidis i els morts i ferits, podran ésser considerats simples «accidents del treball»; les ruïnes, pèrdues, llàgrimes, presó i deshonres, seran les habituals «gangues de l'ofici». El jugador serà reconegut per la llei com un industrial qualsevol, que pagarà son tribut fiscal. Es a dir, el joc, ja no serà joc, serà una forma de treball. I això gosarà fer-ho un Estat que legisla per la protecció del treball i per la dignitat del treballador!

Les cases de joc funcionen com bombes xudadores de patrimonis, capitals, herències, propietats, pagues, mesades, salaris, que desapareixen de sos titulars i son absorbits pel mecanisme infernal d'una empresa de pirateria. Doncs a n'aquesta empresa de pirateria, el Govern, amb la reglamentació li concedirà els honors de la protecció legal: li darà la Carta Constituent, l'Estatut. Entra això dintre el plan que té el Govern, de reformes socials?

L'Estat, vinciant-se davant dels delinqüents «bien», fent el rendez-vous a la dictadura dels Casinos de luxe, declara sa impotència per a aplicar a gent rica el Codi penal en matèria tan primària com ho és aquest horrible flagell del joc que tanta desgràcia arrogega. Quina força moral li quedarà per a aplicar quan convingui el Codi penal a gent pobra?

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

L'opinió espanyola està fixa en l'obra del Govern, que és intensa i regular. Sense trasbals, sense alterar el ritme del viure ordinari, el Gabinet va portant a cap la tasca que es va proposar al constituir-se, i ara els ha tocat el torn a les obres magnes d'un pressupost veritat i del problema dels transports.

En el que respecta al primer, es diu que tots els ministres s'han produït amb una gran sinceritat en les despeses dels seus departaments respectius. A què ve enganyar l'opinió presentant unes partides reduïdes per a unes despeses grosses, sabent que al començar la segona meitat de l'any econòmic s'ha de recorre als traspassaments de crèdits?

Però la part difícil i la que somourà de fort a l'opinió, és la del reforçament dels ingressos. S'afirmava que el pressupost vigent es liquidarà amb mil milions de dèficit; i aquest buid s'ha d'omplir en l'any econòmic que començarà a primer d'Abril proper. Com? Es parla d'impostos sobre la renda, sobre la producció en el moment del gir, sobre els títols nobiliaris i automòbils, d'augment de tarifes en el timbre i drets reials, etc., i, sobre tot, d'evitar l'ocultació i el frau, coses essencials i més importants que la creació d'impostos nous. Esperem que tot això serà articulat i sistemàtic.

La promulgació del nou Aranzel ha aixecat molta cridòria. Especialment, criden els que no hi entenen res. Fins es parla d'actituds violents per part dels flequers castellans. Perquè? Però l'aranzel s'aplica, i poc hem de tardar a reconèixer els beneficis del mateix, en general.

En quan als transports, sembla que es va a la creació del Consell Ferroviari, de que tant s'ha parlat. Poc més pot afirmar-se, ja que el projecte no és encara conegut.

El dia primer de Març es l'indicat per a l'obertura de Corts, amb nova legislatura. Els liberals d'en Romanones i els demòcrates d'en García Prieto apoiaran al Govern per a que surtin els pressupostos i se'ls obri a ells la successió al Poder. Però potser aviat s'adon-

guin de que encara, per ara, està la cosa verda.

Ha sigut reformat el Ministeri del Treball, que en endavant ho serà del Treball, Comerç i Indústria.

El Marroc no ens ha ofert novetats d'importància. Sols uns vols repetits d'hidroavions pel damunt de Barcelona us indiquen la preparació del desembarc a Alhucemas.

En diferents llocs d'Espanya hi ha hagut mitins de protesta per la continuada suspensió de garanties. Fins el de l'Ateneo de Madrid, aquella «Holanda del pensamiento» (sempre essencialment infecond), acabà a pinya seca!

I sense res més digne d'esment, podem cloure aquesta mirada setmanal, mentre comença a preocupar-nos fortament la qüestió, plena d'espines, de Tànger!

ESPANYA ENFORA

Els nacionalistes egipcis van a veure coronats els seus sacrificis *pro patria* amb la concessió, per part d'Anglaterra, de la sobirania que detentava anys ha. Egipte tornarà a ésser nació lliure... fins a cert punt. Anglaterra exigeix, en canvi, el domini del Canal de Suez, el control en les relacions internacionals del nou Estat i altres garanties que fan quelcom precària aquesta sobirania. Més, així i tot, sembla que el projecte de lord Allenby passarà endavant, deixant lliures les mans a la Gran Bretanya per a posar-les damunt l'Índia tan pesantes com pugui.

I el cert és que bé ho necessita Anglaterra si vol seguir dominant aquell vastíssim imperi. Les vagues generals i les revoltes s'estenen i multipliquen allí per tot arreu, i com els Soviets rusos ajuden amb diners i propagandes aquell estol insurreccional, la situació de l'Índia resulta violenta i d'extrema gravetat.

Per això voldria, sens dupte, Lloyd George encarrilà d'una vegada els afers d'Europa com mes prompte millor, cosa que no plau a França, que té plena consciència de que en aquest arreglo l'hi toca de rebre, i no marcs

segurament... Italia procura acontentar als dos coanics seus, cosa molt propia de la seva fina diplomacia, i tan bona cara fa al ajornament de la Conferencia de Gènova que proposa França, con a la seva celebració el dia primerament fixat, com proposà l'astut gran politic anglès.

Mes Poincaré no és pas tonto. Ell ha remogut els interessos i les vanitats dels països i els homes de la Petita Entente, i els ha fet compareixer a les portes de la Entente Gran per tal de demanar un setí en el areópago de la mundial politica i fer des-d'ell el joc a Poincaré. No està mal pensat.

Els russos ja estan resoltos a anar-hi a Gènova, i an aquest fi fins accepten el reconeixement dels deutes de la Russia czarista

(solsament França acredita dels russos mes de vint mil milions de francs), però reservant-se el dret de presentar als seus creditors de l'Entente les factures de la Gran Guerra en que, com es sabut, els exèrcits russos sacrificant milions d'homes i molts mils de milions de rubles (quan el ruble valia a pes d'or), salvaren a França i als seus aliats d'una debacle inicial definitiva i, mes tart, d'un aplastament també decissiu ¡Digueu-l'hi tonto a En Lenin!

França, no obstant, s'esforça en socorrer als famolencs del Volga i d'altres estepàries regions russes, portada dels seus nobles sentiments, amb companyia d'altres nacions entre les quals també hi figura la nostra patria.

O. i J.

Posició general de la qüestió del joc

III (*)

Avui, dia 17 de Febrer, dona compte la Premsa de Barcelona, d'un fet de sensació, que culmina entre les freqüents notes de disbarats i desgràcies causats directament o indirecta, pel espaventós vici, que mercès al règim de tolerància pagada és rei de la ciutat. Un comissionista del ben conegut argentari D. Josep Carreras ha fugit amb un mostuari de joies valuat en 500.000 (cinc centes mil) pessetes. Registrat el seu domicili hi trovaren «números de la *Revue de Monte Carlo* [revista tècnica d'aquesta monstruosa

cercle aristocràtic. Es suposa—afegeix—que el fugitiu sofrí els efectes de varies «claus» en el joc, perquè se li coneixia gran afició per aquest *sport*. Bé es podrà dir, doncs, ara, que a les entitats benèfiques que el mes entrant es repartiran els productes del joc de l'actual Febrer, els hi tocarà part de les 500.000 pessetes del senyor Carreras. El distingit joier barceloní podrà consolar-se en pensant que bona part, al menys, de la quantitat a ell estafada, serà esmerçada en obres caritatives, en virtut d'aquesta subtilíssima organització vigent de la *beneficència* i de les obres *socials*.

També es repartiran els assils i associacions religioses que cobren del joc, part de les 4.000 pessetes robades a un fabricant del carrer de la Diputació per un dependent seu, d'inicials V. M., qui, segons la Premsa del dia 5, va cobrar per compte del seu amo aquella suma, portant-la no a la caixa, sinó a una casa de joc, on la va perdre. I després de perduda resolgué fer-se perdre ell mateix la vida, tirant-se al mar, sinó que es frustrà per fortuna el suïcidi mercès a una persona valerosa que el tragué de l'aigüa. Després d'atés i retornat, fou prés i dut al jutjat el tal individu, al qual amb molta justícia anomena un diari, víctima del Comitè dit d'Obra Benèfica i Social. No diu si té família, aquest desgraciat qui, per culpa del règim vigent es pot contemplar a sí mateix lladre, deshonrat, jugador, suïcida i empresonat. Els lectors poden sospesar una vegada més el balanç *benèfic* i *social* d'aquest sis-

(*) Veure els articles I i II als números 38 i 39, dates 14 i 21 de Gener passat.

El tercer està escrit abans de saber-se per telegrames la nova, publicada el 18, de la imminència d'un R. D. de reglamentació del joc. A l'aquest últim i recentíssim aspecte està consagrat el devantal del present número.

professió de jugador] i altres papers que permeten suposar que aquell individu era aficionat al joc». Això escriu un diari, però altre és més explícit: entre aquells papers hi havia «el carnet de títol de soci d'un

tema que simultàniament ha repartit als nois i pobres dels assils unes quantes pessetes robades, i ha fet un miserable més al món, que si tenia família, fa oi més una família miserable.

Les associacions benèfiques i religioses que cobren del joc tindran també una part de les 2.000 pessetes que es jugà, perdent-les, Emili Martínez Zurriaga, a qui li foren entregades per a pagar un compte, essent detingut en virtut d'aquest delictes, segons gazetilla local de la Premsa de Barcelona del 16 de Gener últim.

Fets son aquestos que han dut els diaris. Ara jo en reportaré alguns que conec *personalment*; que, com molts i molts d'altres, no son públics, però cadascú a casa seva devora i rosega el seu propi dolor i vergonya.

Un jove dependent d'una ciutat propera vingué a Barcelona a cobrar d'un Banc una important quantia. Invitat per uns mals companys, caigué en un dels principals palaus del vici i del joc; jugà i perdé els diners del seu amo. Vet'aquí un jove perdut, baldament una bona conducta anterior no fes presagiar aquesta fallida. Però què hi fa, diran els partidaris de la tolerància, si la beneficència barcelonina hi sortirà guanyant?

Un industrial, abans honorable, tingué la dissort de tornar-se jugador, i llençà a les timbes un dipòsit d'algunes mils pessetes que en tota confiança li havia entregat un respectable eclesiàstic. Aquest eclesiàstic també haurà gran conhort de saber que una bona part de son patrimoni, liquidat sense ell voler, serà repartit a associacions religioses, i esmerçat per al bé dels pobres!

Veí de casa és altre modest industrial que tornant-se jugador ha tirat a la ruïna l'establiment, i sa llar a la misèria. El producte de la seva botiga ja se'l deuen haver partit, en la part que els hi toqui, les associacions benèfiques.

Però és més punyidor encara el fet d'una persona molt respectable i molt estimada, coneguda meva, que havent tingut la feblesa de fer-se soci d'un Cassino dit *aristocràtic*, tingué la feblesa major d'aficionar-se al joc, omplint d'espavent i confusió sa cristiana família, en el sí de la qual esclataren dolorosíssimes escenes, i posant en perill un negoci que dona feina i pa a treballadors nombrosos. Si aquest home ara descarrilat té la mala sort d'altres i la casa s'enfonza i ha de tancar, com tantes altres, quina ganància—digueu-me—haurà fet Barcelona, després que el capital xuclat pel joc sigui en part a les cases de beneficència, si queden

molts obrers al carrer i entra la fam a moltes cases?

M'assabento també d'un gran patró barceloní, endurit aquest, que durant un cert temps perdia 10.000 durus cada nit. No cal dir com acabà la abans poderosa empresa que ell posseïa, havent estat una de les més grans fortunes fetes durant la guerra. No cal dir tampoc que, ara, la casa ensorrada, els cents d'obriers i dependents sense feina poden anar a trucar als assils i hospitals on és part de la fortuna del seu amo disbauxat.

Mentres per una part els danys directes del joc van prenent l'aspecte d'una catàstrofe material, ens trovem que per altra part els estralls indirectes son com el núvol de fum que asfixia i fa tantes o més víctimes que el mateix foc que crema. Es una veritable saturació. Els diners del joc tot ho omplen, tot ho taquen, tot ho contaminen. Amb cabals del joc, cabals robats i estafats, com hem vist, es fan a Barcelona, no ja sols les almoines i serveis socials dels hospitals i assils, socors domiciliaris, robars, i similars. S'hi fa *catequística*, bones lectures, s'editen llibres i àdhuc es fa ensenyança (i àdhuc *ensenyança religiosa*), cases barates, acció social catòlica femenina, estalvi, *propaganda piadosa*, pensions a empleats, escoles professionals, sanatoris, cooperatives, colònies escolars, dispensaris, lluita contra la mortalitat infantil, obres recreatiu-socials catòliques, pensionats normalistes, obres parroquials, etc. Pel que afecte a les obres religioses que es sostenen del joc son tantes i de tant diversa finalitat, que des d'aquest punt d'obir el precepte: *Instaurare omnia in Christo* s'ha ben tornat *instaurare omnia in Diàbolo*.

Però el suc nutritiu del joc s'extén i s'infiltra per la vida ciutadana molt més endins i molt més enllà de la beneficència àdhuc prenent aquesta en sa acepció més dilatada. Amb diners del joc s'organitzen exposicions d'art, concursos, premis, borses de viatge, funcions diverses, i àdhuc s'ha resolt el problema de les subsistències perquè el joc fa el miracle de donar, en els restaurants dels casinos *privilegiats*, cada dia àpats succulents a preus irrisoris. Això és a la vegada un efecte i una causa, perquè funciona en reclam i esquer de la casa de joc.

Per a que és vegi de quina manera el diner del joc avui dia a Barcelona inficiona i macula les coses mellors, més estimades, les obres més nobles, les empreses més generoses i més simpàtiques, i arriba a fer sospitosa ja tota iniciativa que a nostra ciutat

floreixi, reproduesc una gazetilla de la Premsa local, del dia 7 d'aquest mes:

«L'Alcalde ha disposat la següent distribució de les 40.000 pessetes rebudes del Comitè benèfic i social per a la beneficència municipal, part de les que cada mes distribueix aquella entitat per a atencions de beneficència:

Escola del Mar, 15.000; cantines escolars de l'Ajuntament, 5.000; Montepiu del Cos de Serenos, 5.000; Assil del Port, 5.000; Hospital d'infecciosos, 5.000; Casa Municipal de Lactància, 5.000» (1).

La Escola del Mar, pagada del joc! Quina desil·lusió! La bella, la esplèndida creació dels nostres homes en el nostre Ajuntament, filla del joc! M'ho havien dit, però jo no ho volia creure... Què hi ha guanyat, doncs, la Ciutat, digueu? Un refinament de cultura física mercès a un refinament de depravació moral.

Tal és la situació de la ciutat que es feia una glòria de deure al treball son esplendor i sa cultura. Ara ella deurà al joc son utilitat més modern. I per això volem la llibertat? Trista independència la del Principat Lliure de Monaco! Si les fàbriques s'han de tancar, i prosperen sols els cassinos, no tinc cap interès per a que nostra terra devingui el Principat Lliure de Catalunya.

Però, sobre tot, la gran pèrdua, el gros daltabaix, és la fallida de la sinceritat i la franquesa. Perquè volem enganyar-nos a nosaltres mateixos? perquè volem enganyar al món? perquè volem enganyar a Déu? El dia 29 de Novembre darrer sortia a un diari d'aquí un article titolat «*Millorament de la beneficència*». Començava dient: «Els serveis de beneficència, que a la nostra ciutat son molt nombrosos, es van perfeccionant i millorant

d'una manera visible. Les Corporacions oficials que tenen al seu càrrec els que la llei els assigna... *hi esmercen, per aconseguir-ho, quantitats importantíssimes*». (Subratllo jo.) En l'escrit s'hi remarca principalment l'increment real dels serveis públics, és a dir, la beneficència provincial i la del Municipi. La persona que'l firmava, era una de les sis o set que componen el Comitè dit d'Obra Benèfica i Social. Malgrat aquesta circumstància, no's deia ni una paraula de la intervenció del Comitè en el millorament de la beneficència barcelonina. Perquè ho callava? La cosa no és pas banal.

Solsament en onze llistes que tinc recollides entre les que s'hagin publicat als disset mesos que van des de Agost 1920 a Desembre de 1921 inclusius, de les 3.525.435 pessetes del total repartiment se n'han destinat 650.000 pessetes a beneficència «provincial» i 615.000 a la beneficència municipal. Entre una i altra un terç dels cabals del joc públicament repartits. Son xifres de pés en el balanç d'entrades, oi? Doncs bé; si no és vergonyós aquest ingrés, perquè es calla? I si és vergonyós, perquè es cobra?

Que es parli, doncs, clar i sense embuts! Creieu sincerament que és lícit sostenir hospitals i assils amb diners del joc? Doncs, cobreu-ne! Però una cosa tinc dret a exigir-vos, i la reivindicaré amb tota la meua ànima.

Que donguin a cadascú ço que sigui seu: a Déu ço que és de Déu, i al Diable ço que és del Diable. Que dels diners del joc, no s'en donguin gràcies a Déu. Que als edificis, a les sales, als llits, a les escoles, a les aules, pagats amb diners del joc, no s'hi posi la Creu, perquè no és la Creu la que ho procura. Que hi gravin el signe que revela l'origen d'aquesta almoina: la Ruleta; perquè no és la caritat de la Creu la que fa aquest bé, sinó la caritat de la Ruleta.

Recordi-s que és el objectiu principal d'aquestes campanyes, com ja vaig dir, més que la moral i més que la beneficència, l'honor del nom cristià.

R. RUCABADO.

OBRA NOVA

R. Rucabado

En Balmes y el problema de l'associació obrera

Conferencia donada a Vich

Fascicle de 60 pàgines. 1 pesseta

Deposít: Llibreria Verdaguer. R. del Centre 5, Barcelona

(1) A vigílies del Nadal últim l'Alcalde de Barcelona rebé visites d'alguns Directors d'institucions municipals per a donar-li mercès a causa d'haver destinat als seus respectius serveis quantitats importants provinents dels donatius periòdics del Comitè dit d'Obra Benèfica i Social. Una de les favorescudes era l'Assil del Parc. Mercès als diners del joc es feren reparacions al dipòsit d'aigües adobant «les grans esquerdes existents fa 14 anys a la coberta del dit Assil». Les obres van pujar 55.000 pessetes. Que per a tapar les esquerdes de la coberta d'un assil s'hagin passat quatorze anys i hagi sigut necessari que es produís una tan gran esquerda en nostre edifici moral!

Un bell exemple d'antigua associació catòlica ~ agrària

Escampades d'ací i d'allà de la vessant de la muntanya, hi ha cap a una vintena de masoveries, que per més que estan situades prop d'una ciutat agrícola, industrial, comercial i, sobretot artísticament, considerada molt important, cap de sos moradors sabia a quin Estat pertany sinó fos perquè tots ells participen dels beneficis de la civilització, en el repartiment de tributs, que per això saben prou bé quan han d'anar a pagar els consums i quan han d'anar al *servici*, com diuen ells, cosa que si bé sempre els fa basarda, molt més en temps de guerra, per la por de deixar-hi la tussa, com també diuen ells amb son pintoresc llenguatge.

I per a res més; encara que sembli impossible, que aital deixadesa i abandó la tinguin en el seu territori aquests Estats que tant d'interès demostren en voler civilitzar altres nacions.

Per això els d'aquesta casta, no tenen més enllumenat que el de la lluna, ni més serenos que els gossos, ni més policia que la del guardabosc particular. De carretera, ni parlar-ne; el camins, si els volen tranzitables, se'ls han d'arreglar ells mateixos, i d'anar a estudi, per lo que és desconvenient, en prescindeixen, que per això son analfabets, però tant analfabets que constituiria un problema de gran transcendència l'haver d'anar a recollir una firma allí.

Però malgrat aquest analfabetisme, tenen muntada una mena d'associació catòlica-agrària que funciona admirablement bé.

Data aquesta de tantes centúries que bé es pot dir que és de temps immemorial i son objecte el d'auxiliar-se mutuament en cas de malaltia i mort.

En malaltia vetllant al malalt, si convé, i fent-li la feina que ell no pot fer. Si és al temps de la sembra, sembrant-li l'anyada; si al temps de fer les trumfades o el blat de moresc, fent-lo-s'hi; si al temps de rostollar, rostollant-li; si necessita llenya, anar a bosc a fer petar alguna branca o plansó i estellar-lo, i així les demés feines.

Si algú de la costa es mor fa de fosser, que per això cada casa ja té els sis més prop veïns designats, per a portar la caixa costa avall, cap al cementiri a soterrar i fer d'enterra-morts i de campaner.

Si; de campaner per a tocar a toc de fi al morir, a morts a l'hora de l'enterro i al fer-

li les honres. De campaner? segurament que exclamarà estranyat més d'un dels que això llegeixi, perquè heu d'entendre que al poble on pertany la costa a que em refereixo no hi ha campaner, i més us estranyaria encara si sapiguessiu lo important que és fabrilment considerat.

Aquesta Associació no té existència legal, no existeix en el paper, però existeix en la realitat.

Ni té Junta, ni Estatuts, ni cap soci paga quota, però tots estan convençuts del bé que fa i quiscun porta sancionat en el cor aquest lema, que és el gran aglutinant: *avui tú, demà jo*.

Altres de semblants, que hi han instituïdes pels pobles d'aquesta comarca, funcionen per mitjà d'aquest procediment: els de la casa on hi ha algun malalt senyalant dia per anar a fer-lo-s'hi la feina i ho posen en coneixement del senyor Rector, el qual la festa següent, a missa matí i a missa major, ho publica en aquests o semblants termes:

Estimats feligrossos: Un nostre germà (fulano de tal, de tal casa) s'és posat malalt i no té qui li faci la feina; perquè aquesta no quedi sense fer, s'és senyalat la festa que ve per a fer-la, acudiu-hi tots en caritat, com a bons germans que sou, i feu per ell tot lo que en igual cas voldriau fes ell per vosaltres; aneu-hi tots, que ja us en dono dificultat (1), i penseu que treballant per al pobre malalt no sols no pecareu, sinó que encara guanyareu obres de misericòrdia.

I amb aquest sol prec generalment tothom que pot respon a la crida, acudint el dia senyalat a casa del malalt a ajudar-lo.

I com si encara aquest procediment no fos expedit, a la costa que em serveix de model, al present n'hi ha un altre de més expeditu encara. Com que aquesta gent es sigut educada en les creences d'aquell temps que hi havia més fe que ara, ni amb permís ni sense permís de l'autoritat competent els hi agrada de treballar en dies de precepte i partint del principi de que sempre tenen permís del senyor Rector per a fer obres bones i de que de perdre tres o quatre jornals a l'any no en seran ni més rics ni més pobres, es reuneixen els veïns quan saben que hi ha algun masover malalt a la costa i

(1) Facultat, però a molts pagesos s'els hi ha de parlar així, per a fer-se entendre, degut al costum molt generalitzat que hi ha entre els pagesos de muntanya d'usar la paraula *dificultat* en lloc de *facultat*.

sense que ni tant sols la casa ho hagi de demanar, acorden d'anar a treballar pel malalt en dia de feina.

I si és al temps de sembrar comencen la matí comença a compareixer gent a casa del malalt, qui amb el parell de bous junyits arrossegant la llaura colocada de cap per avall estintolada sobre el jou, qui amb l'aixada sobre el muscle, cada ú segons els elements de que disposa, però tots amb la més bona voluntat i sense mancar-n'hi un.

I si és al temps de sembrar somencen la sembra els que poden disposar de parell, llaurant, rasclant o aplanant, i els altres manejant l'aixada, o l'estassaverdès trencant verdisses dels marges, i com que vint homes en un dia, mentre que la terra s'ho aporti, fan tanta o més feina que no pas un home en vint dies, i com que el que no sembra no cull, veu's aquí que aquesta gent sense fer-ne ni més ni menys, fan un bé tant gran com el que representa el que a casa del malalt puguin collir, lo que no podrien fer si no haguessin pogut sembrar, com segurament, per manca de salut i de diners, no ho haurien pogut fer si sos veïns no els haguessin ajudat.

I ara dieu-me si no és més radical això que no pas el que fan altres associacions que

no es componen d'analfabets, i sobretot si no hi ha aquí per a aprendre.

I ara compteu si an això una vintena de pagesos analfabets associats pel mutu amor i la pròpia conveniència, sense Estatuts ni Junta, ni paguen quotes, en un Estat que té abandonat lo seu per a voler cuidar-se de lo dels altres, i que per això només es recorda dels seus súbdits de pagès per a imposar-los tributs al temps de les vaques magres o per tatxar-los-hi gairebé tot lo que ells han de vendre sense fer-ho en gairebé res del que ells han de comprar al temps de les vaques grasses, què serien capassos de fer tots els pagesos confederats per solidaritat d'amor i d'interessos amb uns bons Estatuts, una bona Junta directiva de tècnics capacitats i pagant quotes apropiades sense els raquitismes de l'avarícia en una nació que es cuidés de casa seva en comptes de la casa d'altri i es recordés dels seus pagesos per a protegir-los, i els associats pel compte d'entretenir-se a matar mosques, com fan ara alguns sindicats, o a matar homes, com fan altres, i posessin tots el coll en bé de tots, com el pagesos analfabets del primitiu sindicat que he prè per model?

LUIS TORRAS I NATO.

Olot.

Lligues de Compradores

S'està reorganitzant una obra humil, per haver començat a Barcelona tímidament, quan la seva finalitat era desconeguda; però gran també per la importància que pot obtenir, quan el públic la comprengui i s'adoni de la seva necessitat social.

Aquesta és la Lliga de Compradores que fa alguns anys començà amb un programa, aparentment petit, donant consells a les compradores, per a que fessin servir el poder de les compres favoreixent els industrials que millor tractaven els seus empleats i obreres.

Començà l'obra donant a conèixer noms d'algunes tendes dignes d'ésser recomanades i publicà la seva primera llista blanca amb els noms de 14 cases.

La Lliga de Compradores de Barcelona ha estat la primera d'Espanya (després se'n formà un altra a València). Començà portant una vida humil i treballà modestament, sense ostentació, fent bé a les obreres quan aquesta acció era tan necessària. I al mateix temps anava infiltrant a les compradores, l'esperit d'amor al proïsme per mitjà d'es-

crits i conferències, que es donaren fins en col·legis (per a preparar a les senyoretes que debien ésser les futures compradores). En els anys que porta d'existència ha publicat 126.000 impressos i 80.000 almanacs.

Darrerament les condicions del treball han millorat, enc que no d'una manera tan general que es pugui prescindir de l'acció privada. I les persones que desconeixien la gran finalitat de l'obra, consideraven terminada la seva missió, creient equivocadament que el seu objecte principal era la Llista Blanca, quan la dita llista és solament un mitjà de facilitar a les compradores el compliment dels preceptes cristians de justícia social, que és la veritable finalitat de l'obra.

Però la gent que medita no creu que s'hagi d'acabar aquesta obra de justícia, sinó que s'ha de donar un nou impuls per a poder aconseguir l'educació de l'obrer i de l'obrera, millorant les condicions de la seva vida material i sobre tot moral.

Ara sols en resta demanar a Déu que el públic s'adoni del seu deure social i que ens ajudi.

La Presidenta de la Lliga de Compradores.

Idees i fets

Europa i l'esperit francès

I

Era ja un xic tard quan vam sortir del Trocadero. Embocant l'Avingua de Klèber, neta i polida, voltada de cases i palaus on el marbre hi rumbeja, aviat ferem cap an aquella bella plaça de l'Estrella, centre de les més luxoses avingudes de París, encarada cap al Bosc de Bolònia.

La tarda acabava de morir dins la boirina espessa de les terres del Nord, i les ombres primerenques d'aquell crepuscle de Gener matitzaven amb tons grisencs totes les coses. Entre les tintes opaques, un que altre fanal enlluminava uns pams al voltant i una que altra claror dels domicilis eixia al carrer a defer-se en el mar de tintes fosques.

L'Arc de Triomf, amb aquella línia pura de la seva construcció, imitant el de Septimi Sever, destacava amb sa immensa majestat en l'encreuament d'aquelles elegants perspectives; i els esgrafiats que recorden l'epopeia napoleònica començaven a fer-se invisibles per la fosca.

Davall de l'Arc passava la multitud de sempre; però no sense aturar-se un moment, descobrir-se i dedicar un record (équi sab si una oració?), i fins un pomell de flors an aquell «soldat inconnue» mort per la pàtria, que allí, com un símbol, reposa.

La nerviositat del viure parisienc, l'afany dels negocis, allí tenen un moment d'interrupció, i de l'esperit de tots els francesos en surt un vot per l'exaltació de la Pàtria.

iHeu-s'aquí la força espiritual de la França!

II

Pero de totes les forces, en un moment determinat, pot fer-sen un mal ús; a tots pot donar-s'els una direcció equivocada.

I la França, mirant sempre a dins, no aixecant gaire els ulls per damunt les fronteres, no recordant-se mes que dels seus morts, dels seus departaments devastats, de les seves finances descentrades, corre el perill d'arribar an aquesta desviació de la seva gran força d'esperit col·lectiu.

Els d'afora, que procurem servir una mica d'independència d'esperit, comprenem tot el dolor d'una nació vencedora i abatuda econò-

micament, vencedora i amb l'agricultura morta en províncies senceres, vencedora i amb utilitat industrial destruït en gran quantitat, vencedora i amb necessitat d'expressar als contribuents molt mes que quiscuna nació vencedora.

Però les lamentacions no porten remeis, l'endinçar en la patologia no ens aixecarà a les fórmules terapèutiques; i si un patriotisme serà es sà i es necessari, un excés de patriotisme pot conduir a un Maurinisme, que és una malaltia com un altra.

La manca d'esguard serà no permet apreciar a molts escriptors francesos el lligam dels seus interessos amb els generals d'Europa. I així es mes de dordre quan un il·lustre escriptor, Georges Valois, diu: «Primer que tot, hi ha el que toca a l'esperit. S'ha de recordar que la base de la reconstrucció econòmica europea, es la reinstauració de l'ordre polític, de l'ordre social, i que la base de l'ordre polític i l'ordre social no està en el pom de l'espasa, sino en el cap i en el cor de cadascú. I, en aquest respecte, la França es una fàbrica interessant en que poden exposar-s'hi capitals. Ella fabrica, utilitza per an ella mateixa, i exporta els productes intel·lectuals que afavoreixen singularment la reconstitució europea».

III

Es el de refer l'Europa, primer, un problema de cap i de cor, un problema de justícia i un affaire. I pel mateix que l'esperit constitueix la base de la qüestió, i pel mateix que l'esperit francès influeix tan fortament en Europa, es trista tant mes la desviació d'aquest mateix esperit, inclús en els homes mes selectes, com el que hem citat.

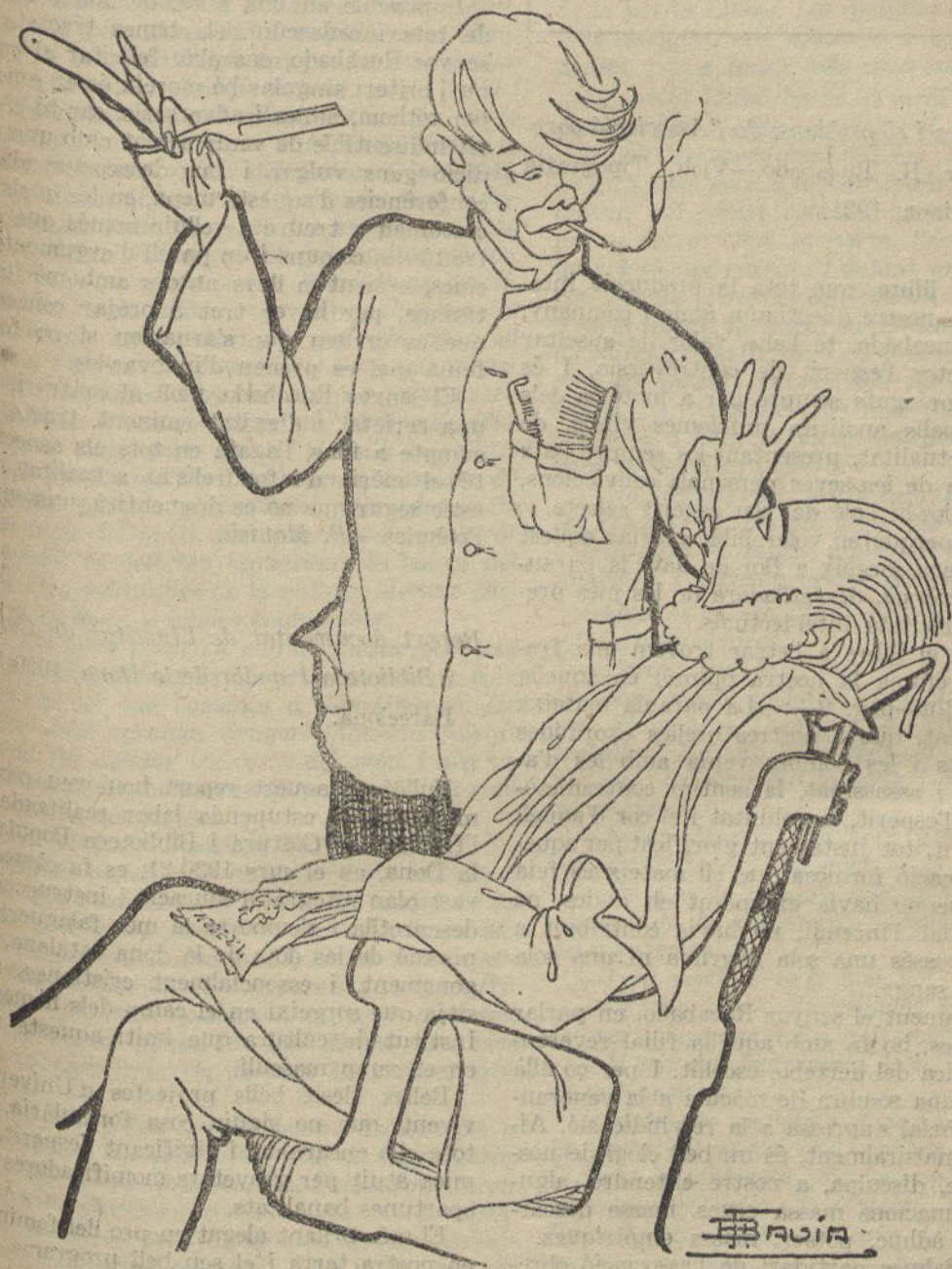
Mr. Romier demanava, fa poc, un plan francès de reconstitució interior. Molt bé i molt encertat. Però ja el mateix Valois, aquest anarquista convertit al catolicisme, avui un dels homes erudits de la renaixença catòlica francesa, modificant el punt de vista d'en Romier demana «que la França produeixi un plan francès de reconstitució de l'Europa, i que busqui i trobi raons europees per a fer-lo acceptar; i únicament així acabarà el conflicte entre l'interès i la justícia, i les seves reivindicacions en lloc d'esser les d'un país enrunat, esdevindran els medis d'execució de l'interès general de la cristiandat».

«Refem la França, i es farà l'Europa»; diuen els intel·lectuals francesos.

«Refem l'Europa, i la França no'n serà una excepció»; pot-ser caldria dir.

J. M. GICH.

COMENTANT

El client.—Sembla mentida que us deixesiu acorrallar a la reunió del Sindicat.

El barber.—Que voliau que fessim si només erem quatre *pela-gats*...

ELS LLIBRES NOUS

PREGUEM ALS AUTORS I ALS EDITORS QUE VULGUIN QUE DONEM COMPTE DE L'APARICIÓ DE LLURS LLIBRES EN AQUESTA SECCIÓ, QUE ENS REMETIN UN EXEMPLAR.

En Balmes i el problema de l'Associació obrera, per R. Rucabado.—Vich, Tipografia Balmesiana, 1921.

Aquest llibre, com tota la producció intel·lectual de nostre dilectíssim amic i company, senyor Rucabado, té l'alta valor de suscitar en el lector l'esperit de controvèrsia. I és que l'autor agafa sempre per a matèria dels seus treballs analítics problemes vitals, de roenta actualitat, presentant-los sempre baix el prisma de les seves personals conviccions, infonent-los-hi l'alè del seu esperit selecte.

No sé perquè en voler bibliografiar aquest opuscle, ens sorgeix a flor de llavi la paraula *controvèrsia*, desvetlladora de les més pregoneres activitats intel·lectuals.

Obrint el llibre a l'etzar trovem una frase que reforça la nostra opinió; és aquella en que diu—pàg. 9—: «La paraula mateixa de sindicat, que a nostres orelles exordudes pels trets i les bombes venia amb les d'atemptat i assassinat, la sentim contradictòria amb l'esperit, la voluntat i el cor d'aquell home sant, tot justament glorificat per aquella vindicació formosa que ell mateix es feia dient que no havia exasperat els amics, no havia atiat l'incendi, no havia contribuït a que es vessés una sola llàgrima ni una sola gota de sang».

Segurament el senyor Rucabado, en parlar de Balmes, ho fa amb aquella filial reverència clàssica del deixeble escollit. I per ço allà on veu una sombra de màcula a la veneranda memòria, s'apressa a la reivindicació. Això, que naturalment, és un bell elogi de nostre amic, disculpa, a nostre entendre, algunes afirmacions massa crues, massa descarnades i àdhuc, potser, massa empíriques.

Fou Balmes partidari de l'associació obrera? Fullejant l'obra que ressenyem el lector s'emporta en definitiva una resposta afirmativa. Lògicament, Balmes, far lluminós de l'intel·ligència, capí la transcendència de la associació que es proposi un fi noble, intrin-

secament bo i realitzable amb mitjans lligitims.

Que Balmes blasma de totes aquelles associacions que no entren en aquests límits, és cosa lògica. Que Balmes no deixi entreveure la menor al·lusió d'associacions obreres, pot ésser objecte de discussió.

Impossible en una nota, de donar compte de tots i cadascun dels temes tractats pel senyor Rucabado, ens plau felicitar al autor, qual criteri singular bé mereix ésser conegut per tothom, amics i adversaris, car té el mèrit indiscutible de venir avalat amb una erudició gens vulgar i tan desacostumada en conferències d'aquesta mena, en les quals s'acostumen a treure a rel·luir només que quatre tòpics comuns i un parell d'arguments arcaïcs, creient-se llurs autors amb mèrits altíssims, per haver tret a orejar conceptes, que es creuen que s'arnarien si no fos la feina que es prenen d'innovar-los.

El senyor Rucabado, molt al contrari, amb una serietat i dignitat eminent, tracta l'assumpte a fons, l'agafa en tots els aspectes i té el mèrit d'infondrel-s'hi actualitat, com estic segur que no es desmentirà, missenyora Polèmica.—F. Manich.

Report documentat de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, 1920-1921.
Barcelona.

Fullejant aquest report hom veu panoràmicament la estupenda labor realitzada per l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, en el curs 1920-21, es fa càrrec del vast plan integral d'educació i instrucció que desenrotlla i s'emporta la més falaguera impressió de les dots de la dona catalana, pregonament, i essencialment cristianes, i desitja que sorgeixi en el camp dels homes, un Institut de cultura que imiti aquesta tasca en el camp masculí.

Belles idees, bells projectes d'Universitat vivent, que no siguin cosa formulària, sinó tota ella encarnant i vivificant l'esperit, una mica atuit per gravetats momificadores i inoportunes banalitats.

El més brillant alegat en pro del feminisme en nostra terra i el seu bell programa a seguir, és aquest rapport.

Enhorabona a totes les Junes i cordialíssima per la vídua d'en Verdager i Callís, que tan bona planta arrela a Catalunya.—F. Manich.

La donzella humil i el petit captaire

El senyor Bonafont s'havia fet construir una casa senyorial a les afores de la ciutat. La seva vida s'escolava tranquil·la en el silenci i en la quietud dels camps. La seva senyora, una dama fina i elegant, vivia també plàcidament un poc albunyada de les seves amistats i de les festes mundanes. Maria, la filla gran, enyorava els discreteigs i les subtilitats del món elegant i l'envaeix una dolça melangia quan pensa en les amigues que té a la ciutat. En canvi, Lluïsa, la filla petita, que és exquisida com una flor i d'una espiritualitat molt aguda, viu tranquil·lament esguardant les muntanyes que blavegen al lluny i els camps amarats de llum que s'estenen sota del cel blau. El seu pare, que l'estima molt, li feu construir un jardí magnífic. I cada matí quan del cel davalla una llum molt pura i les flors són encara humides de rosada, passeja alegroïment pels perfumats camins del jardí. Els seus ulls d'una dolçor inesfable es delecten esguardant la blavor del cel i les meravelles de la natura. Mentre passeja es dona a fondes cogitacions.

Déu m'ha posat en mig d'aquesta placidesa i la meua ànima és plena de serenitat com aquest cel que comença a il·luminar-se. Us estic ben agraïda, Senyor! Aquesta soletat m'ha fet oblidar les coses del món i ara us estimo tant fonament que no em plau sinó la vostra companyia.

La senyora Bonafont per a renovar les antigues amistats, organitza festes selectes a les quals acuden els amics. La Maria és la instigadora d'aquestes reunions. Quan arriba el dia de la festa, la gentil Lluïsa voldria absentar-se, per tal de no veure les amigues frívols que tant plauen a la seva geruana. Però no cal pensar-hi. Què dirien els amics si sabessin que els desplaça la seva companyia!

La Maria feu circular les invitacions per a la festa. El programa estava ja enllestit. Arribà el dia tant cobejat, i els salons foren envaïts per una concurrència selectíssima. Hi assistí un estol de damiselles formosíssimes i de joves elegants. Prou volien els admiradors de les seves gràcies haver l'honor de dansar amb ella, però tots se n'anaven decebuts. La Lluïsa no accedia mai i no es deixava ablanir per les paraules fèrvides i amoroses dels seus admiradors. Aquests no com-

preien perquè s'obstinava en no voler dansar. Tindrà un promès que li desplaça la dansa? Qui sap, es deien els joves, si en aquestes soletats ha trobat un jove galant que li ha parlat d'amor!

Què serà l'afortunat? Els joves no parlaven d'altra cosa que de l'actitud enigmàtica de la petita Lluïsa. Les amigues deien que la seva serietat era afectada i que no volia dansar per a fer-se més interessant.

La gentil Lluïsa baixà al jardí a esvaïr les ombres que havien entristit el seu esperit. Acaronà les seves amigues les flors i passejà amb una mica d'inconsciència. En arribar davant del reixat veié un petit infant agut a terra. Obri la porta, l'agafà per un braç i el feu entrar. L'infant anava espel·lifat i tenia el rostre esgrogueït. Amb un xic d'esverament va mirar la Lluïsa, amb aquella mirada tant trista i corpnedora que tenen els infants pobres. No em pegueu, senyora, va exclamar amb una veu trista que arribava a l'ànima. Ja no m'ageuré més davant de la vostra porta.

—No tinguis por, petit infant! Si no has fet res de mal, perquè tems que et pegui?

L'infant, en sentir aquestes paraules, va somriure i li varen brillar els ulls.

—Que estàs malaltet? Perquè geus si el sol és tant alegre?

—Perquè tinc fam, senyora. La meua mare és pobre i està malalta. Li demano pa i no pot donar-me'n. Com que soc petitet no puc treballar. No sap pas, senyora, què podria fer per guanyar-me la vida i mantenir la meua mare?

—Pobre infantó, exclamà amb llàgrimes als ulls la Lluïsa! On vius?

—En aquella barraca que hi ha al començament de la carretera. Sembla molt bona senyora vostè!

—I tu sembles molt bon noi.

—Oh! no gaire; de vegades faig enfadar la mare. Soc una mica entremaliat.

—M'has dit que tenies fam. Vina, jo et donaré menjar.

L'agafà per una mà i el va fer passar per la porta del servei. En arribar a la cuina l'infant mostrà una joia immensa. La Lluïsa volgué servir-lo ella mateixa. Li donà una llesca de pa i un tros de carn. L'infant ho va pendre tremolant d'emoció. Anava acostar-se el pa a la boca i exclamà amb una gran alegria: Això serà per la mare que té més fam que jo, perquè és més gran.

No, això és per tu, respongué la Lluïsa amb veu tremolosa. Per la teua mare ja et

donaré altres coses. En sentir aquestes paraules va menjar-se ràpidament el pa i la carn. Després li donà vi i lleminadures.

—Com te dius, petit infant?

—Em dic Lluís, però la mare em diu vailet.

—Aquí tens totes aquestes coses per la teva mare. Diga-li que jo passaré a veure-la.

Sortiren per la mateixa porta. En travessar el jardí, de la terrassa estant, varen veure-la passar les amigues que conversaven amb els joves. Una d'elles, esclafant a riure, va dir: Ja ho veieu, no vol dansar amb vosaltres, i en canvi dona la mà a un pobre captaire.

La Lluïsa acompanyà l'infant fins a la porta. Corre, Lluís, a portar això a la teva mare. El petit infant arrencà a córrer i abans que la Lluïsa es retirés de la porta, girà el cap i va enviar-li un petó.

L'endemà anà a visitar la mare d'en Lluís. Era, en efecte, malalta i pobríssima. Li entregà una quantitat i li va dir que seguiria auxiliant-la.

En arribar a casa, la seva mare va cridar-la. Sembla estrany, va dir-li, que siguis tant poc sociable. Les teves amigues varen estranyar molt que les abandonessis.

—No em plau la seva companyia, mamà.

—Parla amb tota sinceritat. Què et passa?

—Jo no sabia com dir-t'ho, però ja que m'invites a parlar amb sinceritat, vaig a obrir-te el meu cor. Ja fa temps que acarono l'idea d'entrar a un convent.

—Que has tingut algun desengany?

—També creus tú també, mamà, com la gent del món, que per abraçar la vida religiosa és necessari haver tingut algun desengany. Vui ésser monja, perquè em plau més la soletat del convent que el brujit del món.

—Sembla increïble que vulguis deixar-nos! Primer son els teus pares...

—Perquè parles així, mamà? No ets religiosa? No has parlat mil vegades amb elogi de les monges? Doncs perquè em negues ara el goig de vestir els sants hàbits? Vols que hi hagin monges, però que ho siguin les filles de les altres mares. Et sap greu que una filla teva sigui esposa de Jesús? Si ets veritablement cristiana, com pots obligar-me a desoir la veu de Jesús, que em crida i em vol seva? Oh! quin egoisme!

—Jo no vui que abandonis la casa dels teus pares.

La Lluïsa s'allunyà sense descloure els llavis. Penetrà a la cambra la filla gran i va llençar-se als braços de la seva mare. Ahir va

dir-me en John que ens casariem aviat. Però hi ha un petit inconvenient. Haurem de viure a New York.

—Oh! això no té importància, digué la mare. El cas és que siguis feliç. Què hi farem! Ja se sap que la dona ha d'anar on vagi el marit. Ja ens escriuràs sovint.

La Lluïsa tornà a entrar a la cambra acompanyada de l'Enriqueta, una amiga íntima de la casa. La senyora Bonafont s'estranyà que la visités a aquelles hores.

Jo sempre he estat una bona amiga, i no vui que es cometi una infàmia. En John no pot casar-se amb la Maria, perquè és un mal subjecte. A New York té una famosa casa de joc, en la qual s'hi reuneix la gent més perversa de la ciutat. La Maria va tenir una gran desil·lusió i la mare agrai l'avis.

En trobar-se soles la Lluïsa i la senyora Bonafont, aquella va dir-li: A mi no em vols deixar abandonar la casa i en canvi permetes que la meva germana se'n anés a viure a New York amb un home la moralitat del qual desconeixies. Si a mi em demanés un home i em portés a viure a l'altra banda de món, no protestaries. En canvi, em demana Déu i li negues la meva ànima!

La mare comprengué que la seva filla tenia raó i li donà el consentiment. El pare també va donar-li de bon grat.

La petita Lluïsa va veure acompanyats els seus somnis. Quan es trobava en la soletat de la cel·la, li semblava trobar-se al cel. El seu cor vessava de felicitat i la seva ànima era amarada de llum i de pau. Una de les monges observà en el jardí unes petjades les quals anaven en direcció a la finestra de la cel·la de la Lluïsa. Les plantes arracerades al mur havien estat trepitjades, la qual cosa feia sospitar que algú havia penetrat al sagrat recinte. Es posaren a l'aguait i varen veure saltar un infant. El varen agafar i el portaren a la presència de la mare Superiora. Varen acudir totes les monges. L'infant, en veure la Lluïsa es llençà als seus braços. Què has fet, Lluís? No he fet res, senyora. Ja feia dies que no l'havia vist i he saltat el mur del jardí per a veure-la.

La Lluïsa somrigué dolcement i demanà permís a la mare Superiora per a que el deixés entrar al convent. I des d'aquell dia, tots els dissabtes anava a veure-la, i de vegades li portava un pom de roses d'aquell jardí on ell la va veure per primera vegada.

CIVERA.

D'ací i d'allà

Uns xicots decidits i decents van anar a un teatre de Bilbao per a protestar, en ús del seu dret d'espectadors, d'una obra grollera, irreverent i bruta.

La policia els va detenir.

Lenin ha ofert a Bandhi, cap dels rebels d'India, l'ajut econòmic de la Rússia soviètica per a continuar en la seva obra.

En canvi, a Europa es recapten diners pels russos famolencs.

Es torna a parlar d'unió de liberals i s'assegura que això és un truc dels diputats agraris per aconseguir que plogui, ara que la terra està tan eixuta; i ja ho han aconseguit.

A la Casa del Poble de Madrid es va organitzar un mitin per a demanar que fossin restablertes les garanties constitucionals. L'autoritat el va consentir exigint, però, dels socialistes la garantia de l'ordre.

Vet aquí la garantia de més importància, i precisament la que falta consignar en la nostra Constitució, que gairebé, excepte petits dafalls, arriba a garantir els rellotges dels ciutadans per un parell d'anys.

A la *cacharrería* madrilenya (en català, *plats i olles* i en grec traduït, *Ateneo*), també es va fer el seu mitinet *pro garanties*, ara que en aquell centre d'alta cultura, seu de la intel·lectualitat, allò de l'ordre ja no es va poder garantir.

Quan parlava, ja a les acaballes, en Royo Villanueva es va promoure tan gros aldarull que s'assegura que van utilitzar-se arguments contundents.

El pobre orador prou cridava: «Senyors, al menys la garantia personal física!»

I l'Unamuno, indignat, protestava de la falta de cultura i coneixements cívics, i assegurava que asaber s'ha d'anar a Salamanca, perquè fora d'allí no hi ha ciència europea.

Com a redactors de la secció *D'ací i d'allà* d'aquest setmanari, felicitem al nostre xiroi

company de l'abecé de Madrid, En Melitón González, que tanta trassa té per fer bromejar i per dissimular la seva ciència filològica, fent veure a la gent que és un ase en afirmar que no sap si el que parlem a Catalunya es un *argot* o un idioma que no té encara ni ortografia.

Alguns asseguren que el senyor González (que de nom veritable es diu Pau) fa tot això per exercitar-se en la virtut de la humilitat, però nosaltres, que som íntims del *amigo Melitón*, afirmem que el motiu és solament fer tabola.

No sabem perquè la gent s'ho pren tot en serio.

Oh, quina alegria més grossa! Finalment es va a reglamentar el joc i per aquest motiu es reuneixen cada dia el ministre de la Governació, el cap de Seguretat i el president de l'«Asociación Matritense de Caridad».

La intervenció benèfic-social d'aquest senyor verament ens commou.

El reglament sembla molt encertat; entre altres disposicions sabem que no es deixarà jugar a aquell que no tingui una pesseta a la butxaca, ni al que no usi cèdula de pesseta i deu.

Però l'encert més gros és el que es refereix als *croupiers*, segons llegim a la premsa.

Se'ls exigirà abans que res un certificat de bona conducta, i no sabem si pertanyer a alguna institució benèfic-social, i fins tal volta de la professió se'n farà amb el temps una carrereta de l'Estat.

Ja estem escoltant el següent diàleg entre persones honorabilíssimes:

—A què et dediques?

—Soc empresari de les carreres de cavalls.

—Puix jo segueixo ara la carrera dels *cavallets*.

AMoscou hi ha hagut una vaga de cate-dràtics.

Sempre se saben coses noves, perquè nosaltres estavem segurs de que els centres de ciència i cultura a Rússia s'havien tancat per defunció del *dueño del establecimiento*.

NOTICIARI

Diumenge tingué lloc al Palau de la Mú-sica Catalana l'homenatge consagrat a la memòria del gran Papa de la Pau, Benet XV, organitzat per les Junttes Diocesanes d'«Acció Catòlica» i «Lliga d'Acció Catòlica de la Dona».

Presidiren el solemnnial acte el Cardenal Arquebisbe de Tarragona i els Prelats de Barcelona, Seo d'Urgell i Solsona, amb assistència de les autoritats locals i representacions de la Mancomunitat, Ajuntament, Diputació i d'infinitat de corporacions religioses, culturals, socials, etc. Un públic ben caracteritzat ho omplenava tot, de gom a gom.

El programa era curt, però selecte, i l'Orfeó Català el revestí d'un nimbe d'art en veritat enlluernador, prodigiós. Mes, val a dir que els discursos i poesies bé s'ho mereixien, sobretot el discurs cabdal de la sessió, a càrrec del Canonge de la Seu, Doctor Llobera, qui plasmà d'un modo meravellós la magna figura moral de Benet XV, historiant sa actuació baix tots conceptes i remarcant el seu caràcter religiós per sobre tots els altres aspectes que tantíssim el caracteritzen i honoren. El discurs és un monument gloriós, acabat, perfecte.

—Mercès a les gestions del President de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, s'ha recordat per R. O. el obligatori compliment de la llei sobre Contracte d'Aprenentatge de l'any 1911, quasi bé del tot oblidada, per desgràcia. Però cal quelcom més que una R. O. per a remeiar aquesta gran falta...

—S'ha reorganitzat el Ministeri del Treball, que ara es denominarà Ministeri del Treball, Comerç i Indústria.

—El Papa ha rebut en audiència particular a monsenyor De Andrea, bisbe argentí, parlant extensament del moviment social catòlic a la República Argentina i també de l'acció social d'Espanya, dirigida pels bisbes espanyols, declarant que mira aquest moviment amb gran simpatia.

—El Congrés de la Federació de societats obreres locals d'Oviedo ha discutit la creació de Borses de Treball i Cooperatives, i si han d'ingressar o no a la Sindical Roja, com pretenen els del Sindicat de transports, i abandonar les oficines internacionals del treball de l'Institut de Refores Socials i del Nacional de Previsió, per considerar-los com organismes inútils; o bé tenir ampla llibertat de

consciència, com reclamen els dependents de comerç.

Ja darem compte dels acords que prengui aquest interessant Congrés.

—La Junta Directiva de l'Exposició de Barcelona tracta de celebrar enguany mateix dues Exposicions importants i molt oportunes: la de l'*Habitació Barata* i la de la *Tècnica de la Construcció*.

—S'ha reunit la Junta Central de Repoblació Forestal i Colonització Interior per a tractar de la colonització del Marroc que ara corre al seu càrrec.

—L'Acadèmia de la Joventut Catòlica de Sabadell ha commemorat el seu cinquantenari amb tota mena de festes adequades al seu esperit, que és enlairadíssim, resultant cada una d'elles un èxit. Es molt remarcable el de la Exposició de fotografies comarcals, en l'inauguració de la qual pronuncià el Consiliari de la J. C. S., Doctor Lluís Carrera, un discurs notabilíssim sobre l'història de Sabadell i del Vallès i les seves típiques bel·leses i exce·lències.

—Es digna de lloança la tasca del Institut de Tocologia i Puericultura. Durant el mes de Gener ingressaren en l'Institut 146 dones que han d'ésser mare; alimentà a 84 nens de pit; efectuà 1.032 anàlisis; assistí, a domicili, a 143 deslliuraments, i va prestà 1.733 assistències mèdiques. Demés, entregà nombroses pessets de roba; va fer moltes almoines; esterilitzà 4.340 litres de llet en 28.310 biberons, i serví en el Restaurant de la Maternitat 1.851 àpats.

D'això n'hem de dir treballar bé i amb profit.

Enhoresbones i endavant, encara que sense la col·laboració de la gent de bé i adinerada no es fàcil que prosperi una obra tan benemèrita.

—A Manresa l'Unió Patronal, delegació de la Federació Patronal de Catalunya, té l'intent de establir-hi una Mutua d'Accidents del Treball.

—El nostre distingit col·lega, En Joan Burgada i Julià, va donar una nova conferència a les socies de la Lliga d'Acció Catòlica de la Dona, sobre aquest tema: «Criteri catòlic en els successos d'actualitat».

—El Tribunal per a nois de Barcelona ha enviat a la Superioritat una interessant Memòria del primer semestre del seu funcionament, que és verament encoratjador. En ella es ressenyen i clasifiquen breu i clarament tots els casos en que ha tingut que intervindre el nou i important organisme de justícia.

LEGÍA

ETIQUETA DE
LEGIA LIQUIDA
DE
CASAMITJANA
LEGIA LIQUIDA EXTRA
CASAMITJANA
S. CASAMITJANA MENSA
FABRICANTE

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

Academia Cots

FUNDADA EN 1879.—C. ARCHS, 7, pral.
(Travesía de plazas Santa Ana y Nueva)

CENTRO DE ENSEÑANZA, ESENCIAL-
MENTE PRÁCTICA, DE COMERCIO

Reforma de letra, Ortografía, Correspondencia comercial, Documentación, Prácticas de escritorio, *Mecanografía*.—Cálculo mercantil y Teneduría de libros por partida doble, aplicados a toda clase de empresas incluso la *Banca y Bolsa*.—El Título de Tenedor de libros, previos exámenes por peritos y profesores mercantiles. *Clases especiales para señoritas*.—Practical of School Languages (Lenguas vivas) por profesores extranjeros y por métodos modernos puramente prácticos.—Taquigrafía.—Geografía comercial. Lenguáfonos.

304(05)(46.71) 261.

GRANS MAGATZEMS JORBA

MANRESA-BARCELONA-BRUSEL'LES

ELS MES IMPORTANTS
:: DE CATALUNYA ::

ELS QUE VENEN MES,
:: I MES BARATO ::

CONTINUAMENT ES REBEN LES MES ALTES NOVETATS
EN CAMISERIA, LLANERIA, SASTRERIA, SOMBRERERIA,
SABATERIA, JOIERIA, ETZ.

PREU FIXE

SERVICIOS DE LA COMPAÑIA TRASATLÁNTICA

Línea de Cuba Méjico.—Servicio mensual saliendo de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 y de Coruña el 21, para Habana y Veracruz. Salidas de Veracruz el 16 y de Habana el 20 de cada mes, para Coruña, Gijón y Santander.

Línea de Buenos Aires.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 4, de Málaga el 5 y de Cádiz el 7, para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires; emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires el día 2 y de Montevideo el 3.

Línea de New-York, Cuba, Méjico.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 25, de Valencia el 26, de Málaga el 28 y de Cádiz el 30, para New-York, Habana y Veracruz. Regreso de Veracruz el 27 y de la Habana el 30 de cada mes con escala en New-York.

Línea de Venezuela-Colombia.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 10, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga, y de Cádiz el 16 de cada mes, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico y Habana. Salidas de Colón el 12 para Sabanilla, Curassao, Puerto Cabello, La Guayra, Puerto Rico, Canarias, Cádiz y Barcelona.

Línea de Fernando Póo.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 2, de Valencia el 3, de Alicante el 4, de Cádiz el 7, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma y puertos de la costa occidental de Africa. Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península indicadas en el viaje de ida.

Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península, indicadas en el viaje de ida.

Línea Brasil-Plata.—Saliendo de Bilbao, Santander, Gijón, Coruña y Vigo para Río Janeiro, Montevideo y Buenos Aires, emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires para Montevideo, Santos, Río Janeiro, Canarias, Vigo, Coruña, Gijón, Santander y Bilbao.

Además de los indicados servicios, la Compañía Trasatlántica tiene establecidos los especiales de los puertos del Mediterráneo a New-York, puertos Cantábrico a New-York y la Línea de Barcelona a Filipinas, cuyas salidas no son fijas y se anunciarán oportunamente en cada viaje.

Estos vapores admiten carga en las condiciones más favorables y pasajeros, a quienes la Compañía da alojamiento muy cómodo y trato esmerado, como ha acreditado en su dilatado servicio. Todos los vapores tienen telegrafía sin hilos. También se admite carga y se expiden pasajes para todos los puertos del mundo, servidos por líneas regulares.

Dep. La Horqueta de Oro Calle Nueva de S. Francisco, 77, Barcelona

ERANQUED COONCERTAO